

Työhönvalmentajat ovat sopineet käynnit eri hoitotiimeihin elokuussa 2023, joissa sovitaan tarkemmin jatkokäytännöt. Tavoitteena on osallistua hoitotiimeihin säännöllisesti.

Asiakastyö aloitettiin elokuun lopussa ja ensimmäiset yhteistyösopimukset tehtiin syyskuun alussa. Marraskuuhun 2023 mennessä IPS-työhönvalmennukseen on ohjautunut Kainuussa 55 henkilöä. Aktiivisessa valmennuksessa on 34 henkilöä ja jonossa palveluun 21 henkilöä. Työllistyneitä asiakkaita 23.11. mennessä on 4 henkilöä. Asiakkaita on ohjautunut palveluun kaikista Kainuussa mukana olevista kunnista. Pienillä paikkakunnilla haasteena on ollut asiakkaille sopivien työpaikkojen löytyminen. Työnantajien suhtautumisen mielenterveyspalveluiden asiakkuuteen on huomattu olevan joissain tilanteissa esteenä työllistymiselle. Stigman purkamiseksi on vielä paljon tehtävää.

Työhönvalmentajat ovat osallistuneet kuukausittain yhteensä kahdeksaan eri mielenterveyspalveluiden hoitotiimiin. Integroituminen hoitotiimeihin on sujunut hyvin ja hoitotalolta on tullut palvelusta positiivista palautetta. Integroitumisen ja juurtumisen suurena haasteena on ollut potilastietojärjestelmän käyttöoikeuksien puuttuminen. Käyttöoikeuksia IPS-tiimille yritetään edelleen saada. Mielenterveyspalveluiden johdon sitouttaminen toimintaan on aloitettu, tähän liittyen ensimmäinen palaveri järjestetään marraskuussa 2023.

Kainuussa työttömät työnhakijat jakautuvat tällä hetkellä noin puoliksi Kainuun TE-toimiston ja Kuntakokeilun kesken, jotka ovat IPS-hankkeen pääasialliset yhteistyökumppanit. TE-toimiston, Kuntakokeilun ja Kainuun TYP:n esihenkilöiden kanssa on sovittu tapaaminen elokuussa 2023, jossa sovitaan tulevasta yhteistyöstä. Sovimme tapaamisessa palaverin liittyen TE-palveluiden myöntämiin etuuksiin ja IPS-infotilaisuuden TE-palveluiden sekä kuntakokeilun työntekijöille. Palaverin jälkeen olemme olleet etuusasioissa yhteydessä pääsääntöisesti työkyvytkoordinaattorien kanssa. Suuri osa IPS-työhönvalmennukseen ohjautuneista asiakkaista Kainuussa on työkyvyttömyyseläkkeellä.

Kainuun IPS-työhönvalmennukseen on ohjautunut 12.6.2024 mennessä yhteensä 95 asiakasta. Aktiivisessa valmennuksessa on 58 asiakasta ja jonossa 29 asiakasta. Lopettaneita asiakkaita on viisi ja tauolla olevia kolme. Avoimille työmarkkinoille työllistyneitä asiakkaita yhteensä 22, jolloin työllistämisprosentti on n.33 %. Asiakkaista noin kolmasosa on työkyvyttömyyseläkkeellä. Asiakkaat on työllistyneet hyvin myös pienemmillä paikkakunnilla. Työhönvalmentajat ovat saaneet työnantajayhteistyöhön koulutusta toukokuun 2024 aikana. Työnantajakontakteja tehdään säännöllisesti IPS-toimintamallin mukaisesti. Asiakkaille on järjestetty kahdesti vertaistapaaminen makkaranpaiston merkeissä. Tapaamisiin on ohjautunut kajaanilaisia IPS-työhönvalmennuksen asiakkaita. Tapaamiset on koettu hyväksi ja niitä on tarkoitus jatkaa syksyllä.

Kainuun IPS-työhönvalmennuksen yhteiskehittämisryhmä on kokoontunut syksystä 2023 alkaen yhteensä 5 kertaa. Ryhmä on järjestetty noin kahden kuukauden välein. Ryhmän osallistujina on kaikista Kainuun hankkeeseen osallistuvista kunnista työllisyydenhoidon, että mielenterveyspalveluiden henkilöstöä, myös johdosta. Pää tavoitteena ryhmällä on kehittää työllisyydenhoidon ja mielenterveyspalveluiden yhteistyötä koko Kainuun tasolla ja IPS-työhönvalmentajan roolia. On todettu tarve yhteistyön kehittämiselle ja tehty suunnitelmia sen osalta. Ryhmän kokoontumiset jatkuvat syksyllä 2024.

Työllisyydenhoidon johdon kanssa on järjestetty erikseen yhteistyöpalavereita, joissa on käsitelty IPS:n tilannetta, yhteistyötä ja etuuksia mm. palkkatukea työkyvyttömyyseläkkeellä. IPS-työhönvalmennuksen kautta palkkatuki on mahdollistunut myös Kainuussa työkyvyttömyyseläkkeellä oleville. Asiakkaiden työllisyysohjaajien kanssa tehdään kaikissa tilanteissa yhteistyötä IPS-toimintamallin mukaisesti. Työllisyyspalveluista on saatu nopeasti vastauksia mm. etuuksiin liittyvissä kysymyksissä.

Kainuun IPS-työhönvalmennukseen on ohjautunut 4.10.2024 mennessä yhteensä 103 asiakasta. Aktiivisessa

valmennuksessa on 43 asiakasta ja jonossa 37 asiakasta. Lopettaneita asiakkaita on 15 ja tauolla olevia kahdeksan. Avoimille työmarkkinoille työllistyneitä asiakkaita yhteensä 31, jolloin työllistämisen prosentti on n. 47 %. Kainuussa huolta on herättänyt työllisyyspalveluiden muutokset työllistymistukien osalta vuonna 2025. Työllisyysohjaajat ovat tuoneet esille, että IPS-työhönvalmennus on ollut tärkeä lisä asiakkaiden työllistymisen ja sen suunnittelun tukemiseksi.

Isolla osalla asiakkaista työllistymistä on edistänyt palkkatuki, jota tämänhetkisen tiedon mukaan ollaan lakkauttamassa Kainuu-Koillismaa työllisyysalueella. Tämä koskettaa myös osatyökykyisen palkkatukea. Palkkatukea ollaan korvaamassa kuntalisällä. Emme usko tämän kuitenkaan korvaavan täysin palkkatukea. Esimerkiksi asiakkaan työllistyessä palkkatuella yhdistykseen on työnantaja voinut saada 100 % tuen. Esim. Kajaanissa kuntalisä on kertaluonteinen, sen voi saada enintään kuudeksi kuukaudeksi ja minimituntimäärä viikossa on 18 tuntia. Lisäksi olemme saaneet tiedon, ettei kuntalisää ole mahdollista saada eläkkeellä olevan asiakkaan työllistämiseen. Kuntakohtaiset erot tuissa tulevat myös todennäköisesti lisääntymään.

Kainuun IPS-työhönvalmennuksen yhteiskehittämisryhmä on jatkunut kokoontuen syksyn aikana kahteen kertaan. Tavoitteena on, että ryhmä jatkaisi toimintaansa myös hankkeen päätyttyä. Ryhmään on edelleen osallistunut työllisyystoimijoita ja hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden apulaisesihenkilöitä kaikista Kainuun kunnista. Yhteistyön jatkaminen on erityisen tärkeää tulevien muutosten ja IPS-palvelun toiminnan kannalta. Tavoitteena on edelleen jatkaa yhteistyön kehittämistä mielenterveys- ja riippuvuushoidon ja työllisydenhoidon välillä.

IPS-toimintamalli juurtuu hankkeen päätyttyä osaksi Kainuun mielenterveys- ja riippuvuushoidon palveluita. Hankkeen aikaiset työhönvalmentajat eivät jatka, vaan tehtävään on valittu kaksi ohjaajaa (sos.alan AMK). Heidän tehtävänä on jatkaa toimintamallin kehittämistä ja juurruttamista Kainuussa. Aktiiviset asiakkuudet ja asiakasjono siirtyvät tuleville tekijöille. Jatkossakin on tarkoitusta tarjota IPS-työhönvalmennusta koko Kainuun alueelle. Tulevat ohjaajat saavat oikeudet potilastietojärjestelmään, joita ei hankkeen aikana myönnetty. Resurssien pienenemisen ja laajan maantieteellisen alueen vuoksi jatkossa on tärkeää miettiä, kuinka asiakkaat ohjautuvat ja sopivat palveluun.